

Ruoka-avun kehityshankkeen käynnistäminen

384/04.07.00/2023

Yhteisen diakonia- ja sielunhoitotyön johtokunta 13.12.2023 § 106

Esittelijä

Diakonia- ja sielunhoitotyön johtaja Teemu Hälli

Esittely

Turun ja sen lähialueiden ruoka-aputoiminta toteutetaan tällä hetkellä järjestöpohjaisena yhteistyönä. Operaatio Ruokakassi ry (OR) vastaa elintarvikkeiden noutamisesta pääasiassa pääkaupunkiseudulta ja kuljettamisesta alueen ruokajakelupisteisiin. Ruokajakelupisteistä vastaavat OR:n jäsenorganisaatiot, joista ruokajakeluita toteuttaa 22 yhdistystä tai seurakuntaa. Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymän seurakunnista ruokajakeluita toteuttavat Kaarinan, Katariinan, Maarian ja Mikaelin seurakunnat sekä yhteinen diakoniatyö.

Operaatio Ruokakassin toiminnan rahoitus koostuu lahjoituksista ja hankerahoituksesta. Tukijoista merkittävimmät ovat Turun kaupunki sekä Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus (STEA). Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymän vuosittainen tuki OR:lle on ollut yhteensä noin 30t€/vuosi. Vuonna 2023 OR:lle myönnettiin ylimääräinen 11t€ avustus. Seurakuntayhtymä tukee alueen merkittävistä ruoka-aputoimijoista erikseen Turun Katulähetys ry:tä noin 27t eurolla.

Operaatio Ruokakassi ry:n taloudellinen tilanne on haastava. Ruoka-avun kysyntä on viime vuosina kasvanut ja toiminnan kulut (etenkin polttoaine-, henkilöstö- ja energiakulut) ovat kasvaneet. Toiminnan tukemiseen saatavat lahjoituksen eivät ole kasvaneet kulujen kasvun mukana, mikä on johtanut OR:n merkittäviin taloushaasteisiin. Nykyjärjestelmässä on huomioitava se, että OR:n taloudelliset ja toiminnalliset haasteet vaikuttavat merkittävästi koko Turun alueen ruoka-aputoimintaan.

Ruoka-avun järjestäminen Turun alueella järjestöpohjaisen yhteistyön ja lahjoitusten varaan eroaa merkittävästi Suomen muiden isojen kaupunkien toimintatavoista. Esimerkiksi Tampereella ruoka-aputoiminnan toteuttaja on Tampereen ev.lut. seurakuntayhtymä. Vantaalla ja Helsingissä toimintaa tehdään kaupunkien ja seurakuntayhtymien tiiviinä yhteistyönä. Toiminnan järjestämiseen on myös haettu erilaisia hankerahoituksia. Hyvinvointialueiden ja sosiaali- ja terveysministeriön vastuu ruoka-avun toteuttamisesta ja/tai rahoittamisesta on tällä hetkellä epäselvä.

Turun alueen ruoka-avun pitemmän aikavälin tulevaisuuskuva on tällä hetkellä epäselvä. OR:n toimintaan on loppuvuonna myönnetty hätäavustuksia, jotka pitävät toiminnan pystyssä vähintään muutaman kuukauden ajan. Ruoka-aputoiminnan turvaaminen vaatii kuitenkin kehitystyötä, jolla selvitetään ruoka-apua hakevien

ihmisten tarpeita sekä toimijoiden ja rahoittajien tavoitteita toiminnalle. Nykyisessä tilanteessa ruoka-apua toteuttavilla järjestöillä ei ole mahdollisuuksia kehitystyöhön. Rahoittajien kanssa käydyissä neuvotteluissa on päädytty ehdotukseen, että Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymä ja Länsi-Suomen Diakonialaitoksen Säätiö (Diakon) ottavat vastuulleen kehitystyön.

Puoli vuotta kestävä kehityshankkeen aikana laadittaisiin Turun alueen ruoka-avulle vakaa, ruoka-apua hakevien ihmisten ja sitä rahoittavien toimijoiden tarpeita palveleva toimintamalli ja sitoutettaisiin rahoittajat toiminnan tukemiseen.

Kehityshankkeen toteuttamiseen ei osattu varautua vuoden 2024 talousarvion laatimisen yhteydessä. Akuutissa tilanteessa kehitystyön on kuitenkin hyvä käynnistyä nopeasti. Tällä hetkellä merkittävin riski on se, että OR:n toiminta loppuu nopeasti ja koko ruoka-aputoiminta pitää järjestää uudelleen. Joka tapauksessa nykytilanteessa on vastuullista laatia suunnitelma siitä, miten Turun alueen ruoka-apu voidaan järjestää vastuullisesti. Kehityshanke voidaan rahoittaa yhteisen diakonia- ja sielunhoitotyön testamenttivaroista. Kehityshankkeen kulut koostuvat pääasiassa henkilöstömenoista ja kustannukset jaetaan Länsi-Suomen diakonialaitoksen säätiön (Diakon) kanssa. Puoli vuotta kestävä hanketta esitellään tarkemmin liitteessä.

Esitys

Yhteisen diakonia- ja sielunhoitotyön johtokunta hyväksyy kuusi kuukautta (1-6/2024) kestävä ruoka-avun kehityshankkeen käynnistämisen. Hankekulut 14500€ katetaan yhteisen diakonia- ja sielunhoitotyön testamenttivaroista. Hankkeen tulokset ja laajemmin ruoka-aputoiminnan kehityslinjat esitellään diakonia- ja sielunhoitotyön johtokunnalle.

Päätös

Esityksen mukaan.